

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
دانشکده پیراپزشکی-معاونت آموزشی

فرم خلاصه تدوین طرح درس استاد در نیمسال ۹۷-۹۶

عنوان درس : آمار پیشرفته		تعداد کل واحد : ۱/۵	تئوری ۱	عملی ۰/۵	گروه آموزشی : پرستاری
هدف کلی درس : دانشجوی در پایان دوره قادر باشد در روند یک طرح تحقیقاتی، نیازهای آماری را تشخیص داده تا بتواند پس از جمع آوری داده ها و تشکیل فایل داده در محیط SPSS در راستای رسیدن به اهداف تحقیق و نیز پاسخ به سوالات پژوهشی یا آزمون فرضیه تحقیق، روشهای مناسب را انتخاب و اجرا نموده و نتایج را تحلیل کند.					
رشته و مقطع تحصیلی دانشجویان : پرستاری ویژه، کارشناسی ارشد			نام مدرس /مدرسین : دکتر نزهت شاکری		
جلسه	رئوس مطالب	روش تدریس	وسایل کمک آموزشی مورد استفاده	ملاحظات	
۱	نرم افزار آماری SPSS ۱- مفهوم تحقیقات میدانی ۲- پرسشنامه ۳- مفهوم داده ۴- نرم افزار ۵- نحوه ی وارد کردن داده ها ۶- نحوه ی معرفی متغیرها به SPSS ۷- نحوه ی ذخیره نمودن فایلها و نحوه ی بازیابی آن ۸- انواع فایلها در SPSS	سخنرانی و آموزش همزمان به کمک نرم افزار	پاورپوینت، تخته، ماژیک، لپ تاپ، نرم افزار آماری، کتاب	۱- در پایان کلاس دانشجو باید بتواند با استفاده از پرسشنامه ی فرضی داده ها ی آنرا وارد SPSS نموده و آنرا بازیابی کند.	
۲	مفهوم توزیع ۱- انواع متغیرهای اسمی ، رتبه ای و عددی ۲- رسم جداول توزیع فراوانی یک بعدی و دو بعدی ۳- انواع نمودارهای آماری ۴- فرمان RECODE در SPSS و کاربرد آن در خلاصه کردن داده ها	سخنرانی و آموزش همزمان به کمک نرم افزار	پاورپوینت، تخته، ماژیک، لپ تاپ، نرم افزار آماری، کتاب	۱- دانشجو باید قادر باشد پس از پایان کلاس انواع متغیرها را در پرسشنامه های تحقیقاتی به درستی تعیین کرده و نمودار مناسب برای نشان دادن توزیع فراوانی متغیر را معرفی نماید. ۲- دانشجو باید قادر باشد داده ها را به کمک فرمان RECODE خلاصه نماید	

۳ شاخصهای مرکزی و پراکندگی ۱- مفاهیم میانگین، میانه، چارک ها ، انحراف معیار و ضریب تغییرات ۲- نمودار BOX-Plot	سخنرانی و آموزش همزمان به کمک نرم افزار پاورپوینت، تخته، ماژیک، لپ تاپ، نرم افزار آماری، کتاب	۱- دانشجو در پایان کلاس باید قادر باشد برای متغیرهای کمی در مطالعه به روش دستی ۲- دانشجو در پایان کلاس باید قادر باشد شاخصها را به کمک نرم افزار تعیین کند. ۳- دانشجو در پایان کلاس باید قادر باشد نمودار Box-Plot را به کمک نرم افزار رسم نماید. ۴- دانشجو در پایان کلاس باید قادر باشد تفسیر نمودار Box-Plot را ارائه دهد.
۴ انواع نمودارهای آماری ۱- نمودار فراوانی و فراوانی تجمعی و نحوه ی رسم آنها به کمک نرم افزار ۲- نمودار چند بر و کاربرد آن و نحوه ی رسم آنها به کمک نرم افزار ۳- مفهوم پراکنش و کاربرد آن و نحوه ی رسم آن به کمک نرم افزار ۴- نحوه ی ویرایش نمودارها و جداول در SPSS	سخنرانی و آموزش همزمان به کمک نرم افزار پاورپوینت، تخته، ماژیک، لپ تاپ، نرم افزار آماری، کتاب	۱- دانشجو باید قادر باشد در پایان درس انواع نمودارهای آماری را به کمک نرم افزار به درستی رسم و در صورت نیاز آنرا ویرایش نماید . ۲- دانشجو باید قادر باشد تمرینات پایان فصل ۴ و ۵ کتاب آمارزیستی با رویکردی بر SPSS را حل نماید.
۵ توصیف داده ها در SPSS ۱- مفهوم Select cases در SPSS ۲- مفهوم Split File در SPSS ۳- عبارات منطقی در SPSS و کاربرد آنها ۴- به دست آوردن شاخصها به تفکیک گروهها در SPSS با کمک فرمانهای فوق	سخنرانی و آموزش همزمان به کمک نرم افزار پاورپوینت، تخته، ماژیک، لپ تاپ، نرم افزار آماری، کتاب	۱- دانشجو به کاربرد عمیق تری از نرم افزار آگاهی پیدا میکند و تلاش میکند که دانسته های خود را برای استفاده در پایان نامه ی خود به کار برد. ۲- با استفاده از عبارات منطقی نتایج را برای بخشی از داده ها به دست آورد. ۳- با فایل خروجی در نرم افزار آشنا شده و سعی میکند نتایج را توصیف نماید. ۴- دانشجو میتواند تمرینات فصول ۳ و ۴ و ۵ کتاب درسی را به طور کامل حل کند.
۶ توزیع نرمال توزیع نرمال و کاربرد آن در علوم پزشکی	سخنرانی و آموزش همزمان به کمک نرم افزار پاورپوینت، تخته، ماژیک، لپ تاپ، نرم افزار آماری، کتاب	۱- دانشجو باید قادر باشد در پایان کلاس از جدول نرمال به درستی استفاده نماید. ۲- حدود اطمینان های مختلف را به دست آورد. ۳- تفسیر مناسبی از بازه های به دست آمده ارائه دهد. ۴- تمرینات پایان فصل ۶ کتاب درسی را به درستی حل نماید.
۷ برآورد پارامترهای جامعه ۱- مفهوم سرشماری و نمونه گیری ۲- انواع نمونه گیری	سخنرانی و آموزش پاورپوینت، تخته، ماژیک، لپ تاپ، نرم افزار آماری، کتاب	۱- دانشجو با مفهوم تعمیم نتایج به جامعه آشنا میشود. ۲- با استفاده از میانگین به دست آمده در نمونه ،

میانگین جامعه را برآورد مینماید. ۳- تفسیر نمودار Error-Bar به درستی انجام شود.		همزمان به کمک نرم افزار	۳- قضیه ی حد مرکزی ۴- مفهوم Z_{γ} ۵- نحوه ی تعیین حدود اطمینان $\% (1-\alpha)$ برای میانگین جامعه ۶- نمودار Error-Bar	
۱- در پایان درس دانشجوی قادر خواهد بود که نسبت به دست آمده توسط نمونه را با استفاده از فرمول حدود اطمینان به جامعه تعمیم دهد. ۲- دانشجوی با اهمیت تعیین حجم نمونه برای اهداف مختلف در تحقیقات علوم پزشکی آشنا می‌شود.	پاورپوینت، تخته، ماژیک، لپ تاپ، نرم افزار آماری، کتاب	سخنرانی و آموزش همزمان به کمک نرم افزار	برآورد نسبت در جامعه و تعیین حجم نمونه ۱- فرمول حدود اطمینان برای نسبت ۲- فرمول تعیین حجم نمونه برای برآورد میانگین جامعه ۳- فرمول تعیین حجم نمونه برای برآورد نسبت در جامعه	۸
۱- دانشجوی در پایان کلاس یاد می‌گیرد که برای نتیجه گیری نهایی باید آزمون انجام دهد.	پاورپوینت، تخته، ماژیک، لپ تاپ، نرم افزار آماری، کتاب	سخنرانی و آموزش همزمان به کمک نرم افزار	مقدمه ای بر اهمیت آزمون فرض و کاربرد آن در علوم پزشکی ۱- مفهوم فرض صفر و فرض یک ۲- مفهوم خطای نوع اول و دوم ۳- آزمون اختلاف میانگین با عدد ثابت به روش دستی ۴- آزمون اختلاف میانگین با عدد ثابت به کمک نرم افزار ۵- تفسیر نتایج به دست آمده از نرم افزار ۶- مفهوم p-value	۹
۱- دانشجوی باید قادر باشد پس از آموزش این مبحث به طور کامل مسائل مربوطه را حل نماید.	پاورپوینت، تخته، ماژیک، لپ تاپ، نرم افزار آماری، کتاب	سخنرانی و آموزش همزمان به کمک نرم افزار	آزمون اختلاف میانگین دو جامعه ۱- آزمون نیکویی برازش به کمک نرم افزار (K-S) ۲- آزمون اختلاف واریانس به دو روش دستی و نرم افزاری ۳- آزمون t-test به روش دستی و نرم افزاری	۱۰
۱- دانشجوی در پایان این مبحث به کاربرد آزمون کای دو پی می‌برد ۲- قادر باشد در مسائل مطرح شده بر اساس نوع متغیر مورد سوال، آزمون مناسب را انتخاب کند. ۳- با استفاده از فرمول آزمون کای دو را انجام دهد. ۴- با استفاده از نرم افزار آزمون را انجام دهد و درباره ی صحت آنالیز اظهار نظر نماید. ۱- در صورت نیاز از آزمون فیشر با استفاده از نرم افزار کمک بگیرد.	پاورپوینت، تخته، ماژیک، لپ تاپ، نرم افزار آماری، کتاب	سخنرانی و آموزش همزمان به کمک نرم افزار	آزمون کای دو و فیشر ۱- یادآوری مبحث رسم جداول دوبعدی ۲- اهمیت آزمون اختلاف نسبت ۳- مفهوم فراوانی منتظره و فرمول محاسبه ی آن ۴- انجام آزمون کای دو به روش دستی ۵- انجام آزمون کای دو در SPSS ۶- محدودیت های آزمون کای دو ۷- کاربرد آزمون فیشر	۱۱

۱- دانشجو باید قادر باشد به درستی دلیل انتخاب این آزمون را بیان نماید. ۲- به روش دستی آزمون را انجام دهد. ۳- به کمک نرم افزار آزمون را انجام داده و نتایج را تفسیر نماید.	پاورپوینت، تخته، ماژیک، لپ تاپ، نرم افزار آماری، کتاب	سخنرانی و آموزش همزمان به کمک نرم افزار	مفهوم آزمونهای زوجی ۱- انجام آزمون t زوجی به روش دستی ۲- انجام آزمون t زوجی به کمک نرم افزار	۱۲
۱- دانشجو باید در پایان کلاس قادر باشد که بر اساس شرایط متغیرها از جمله نرمال بودن و یا رتبه ای بودن متغیر، آزمون مناسب را انتخاب نماید. ۲- دانشجو باید قادر باشد آزمونهای غیر پارامتری را فقط به کمک نرم افزار با دقت انجام داده و نتیجه را تفسیر کند. ۳- رسم جدول توافقی برای آزمون مشاهدات زوجی دو حالتی و انجام آزمون مک نمار به روش دستی و نرم افزاری	پاورپوینت، تخته، ماژیک، لپ تاپ، نرم افزار آماری، کتاب	سخنرانی و آموزش همزمان به کمک نرم افزار	آزمونهای غیر پارامتری ۱- کاربرد آزمون من-ویتنی ۲- کاربرد آزمون ویلکسون ۳- آزمون مک نمار	۱۳
۱- دانشجو باید قادر باشد در صورت نیاز به کمک نرم افزار مقایسه ی بین چندگروه را به درستی انجام داده و در صورتی که شرایط برای ANOVA برقرار نباشد از آزمون غیر پارامتری معادل آن یعنی آزمون کروسکال والیس استفاده نماید.	پاورپوینت، تخته، ماژیک، لپ تاپ، نرم افزار آماری، کتاب	سخنرانی و آموزش همزمان به کمک نرم افزار	آزمون آنالیز واریانس یک طرفه ۱- مفهوم واریانس بین گروهها ۲- مفهوم واریانس داخل گروهها ۳- آزمون ANOVA ۴- آزمونهای تعقیبی و کاربرد آنها ۵- پیش فرضهای آزمون ۶- آزمون کروسکال والیس	۱۴
۱- دانشجو قادر خواهد بود به ارتباط بین متغیرها از طریق رسم نمودار پراکنش و ضریب همبستگی پی ببرد. ۲- در باره ی معنی داری ضریب همبستگی قضاوت کند. ۳- قادر خواهد متغیرهای معنی دار در مدل را به دست آورد. ۴- تفسیر مناسبی از شاخص ضریب تعیین ارائه دهد.	پاورپوینت، تخته، ماژیک، لپ تاپ، نرم افزار آماری، کتاب	سخنرانی و آموزش همزمان به کمک نرم افزار	ضریب همبستگی و رگرسیون چند متغیره ۱- یادآوری نمودار پراکنش و کاربرد آن در تعیین ضریب همبستگی ۲- تعیین ضریب همبستگی و آزمون مربوطه در داده های کمی و رتبه ای ۳- محاسبه ی خط رگرسیون به کمک نرم افزار با روشهای مختلف و تفسیر نتایج ۴- محاسبه ی ضریب تعیین و کاربرد آن ۵- اهمیت و کاربرد مدلسازی به کمک روشهای رگرسیونی	۱۵
	پاورپوینت، تخته، ماژیک، لپ تاپ	سخنرانی	ارائه ی کار عملی مبنی بر توصیف و تحلیل یک نمونه از مقالات منتشر شده در مجلات فارسی و یا انگلیسی	۱۶

منبع اصلی درس (REFERENCE):

آمارزیستی با رویکردی بر SPSS نوشته دکتر نزهت شاکری
روشهای آماری و شاخصهای بهداشتی، نوشته دکتر کاظم محمد

منابع وابسته برای مطالعه (BIBLIOGRAPHY)

Statistical methods for health care research, Barbara Hazard Munro, 5th edition, ۲۰۰۵, Lippincott Williams & Wilkins.

روش ارزشیابی:

پرسش کلاسی،

آزمونهای کوتاه میان ترم

آزمون پایان ترم

* روش های تدریس : سخنرانی و آموزش همزمان به کمک نرم افزار